

11. Реклама інформаційної продукції [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua>.
12. Рекламна діяльність: наука, а іноді й мистецтво [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bic.net.ua/reklama.php>.
13. Рекламный слоган [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://ru.wikipedia.org/wiki/Рекламный_слоган
14. Розробка ефективного рекламного звернення [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.br.com.ua/>
15. Текст у рекламі [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.br.com.ua>
16. Шевченко В. Е. Заголовки як спосіб впливу на суспільну свідомість / Наукові записки Луганського національного педагогічного університету: зб. наук. праць [Поліетнічне середовище: культура, політика, освіта] У 3-х т. / Луган. нац. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка.— Вип. 5, Т. 1. Серія «Філологічні науки». — Луганськ: «Альма-матер», 2004. — С. 388–397.

Надійшла до редколегії 18.05.2010 р.

УДК 316.77:02

О. М. КОБЕЛЄВ

ІНФОРМАЦІЙНА АНАЛІТИКА В БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВІ

Розглядаються основні підходи щодо статусу інформаційної аналітики в бібліотекознавстві. Визначаються особливості та напрями її використання в бібліотекознавчих дослідженнях.

Ключові слова: інформаційна аналітика, бібліотекознавство, бібліотекознавчі дослідження, бібліотека.

Рассматриваются основные подходы относительно статуса информационной аналитики в библиотековедении. Определяются особенности и направления ее применения в библиотечных исследованиях.

Ключевые слова: информационная аналитика, библиотековедение, библиотечные исследования, библиотека.

In article are considered the basic approaches concerning the status of information analytics in library science. Features and directions of its application in library researches are defined.

Key words: an information analytics, library science, library researches, library.

Перетворившись у ХХ ст. на професійну, інформаційно-аналітична діяльність нині впливає практично на всі сфери суспільного життя. У багатьох країнах виникають інтелектуальні корпорації, «фабрики думки», інформаційно-аналітичні відділи й служби в державних органах, компаніях, банках, політичних партіях. Бурхливо розвиваються ринки аналітичної інформації, інтелектуального продукту, методичного й програмного забезпечення його отримання. Тобто інформаційно-

аналітична діяльність невід'ємно пов'язана з процесом інтелектуалізації суспільного життя [1-5].

Нині існує потреба підвищення вимог до діяльності бібліотек як складової нової соціально-комунікативної реальності, а інформаційно-аналітична діяльність притаманна бібліотеці як з точки зору виконання свого завдання з обслуговування читачів, так і вирішення проблем підвищення ефективності управління окремою бібліотекою і бібліотечною галуззю в цілому, перетворюючись, таким чином, на один із засобів адаптування бібліотек до нових умов [6-9]. Усе це зумовлює актуальність дослідження інформаційної аналітики і в бібліотечній теорії.

Як свідчить аналіз останніх публікацій, проблемам інформаційної аналітики в бібліотекознавстві приділяється значна вітчизняних і зарубіжних дослідників. У працях Г. Ф. Гордукалової, В. Ільганаєвої, Г. Сілкової, Н. Слядневої, М. Сороки, Н. Танатар, Л. Філіпової розглядаються такі важливі аспекти, як сутність і напрями еволюції інформаційно-аналітичної діяльності, її місце та значення в інформаційній і бібліотечній діяльності, склад та роль інформаційно-аналітичних систем в оцінці стану розвитку науки. Публікації Д. Блюменау, Г. Власової, І. Давидової, Н. Кушнарєнко, В. Луговінової, А. Петрової, М. Слободяника, А. Тігової, В. Удалової торкаються проблем місця інформаційно-аналітичної діяльності та продукції в структурі та функціях бібліотеки, змісту й методики створення оглядово-аналітичних і аналітичних документів.

Водночас серед невирішених аспектів загальної проблеми залишається ще багато питань, серед яких і невизначеність статусу інформаційної аналітики, особливостей її використання в бібліотекознавчих дослідженнях, наукових імперативів, що висуваються до її результатів. Це стримує впровадження інформаційної аналітики в практику управління соціально-комунікаційною сферою в цілому і бібліотечною галуззю зокрема, а отже, знижує його ефективність, призводить до прийняття необґрунтованих рішень, що призводить державу до значних матеріальних і моральних втрат.

Зважаючи на вищенаведене **метою** статті є визначення й узагальнення основних підходів щодо статусу інформаційної аналітики в бібліотекознавстві, напрямів її використання в бібліотекознавчих дослідженнях.

Інформаційна аналітика, яка нині є сферою діяльності, що надзвичайно активно розвивається, здавна супроводжувала вирішення проблем управління суспільством, виробництвом, соціальною сферою, була функцією й інструментом влади. Інституціоналізація та швидке зростання інформаційно-аналітичної діяльності в сучасному світі пов'язані з процесами глобалізації, формуванням пріоритетів стійкого розвитку цивілізації й інформатизацією суспільства. Нині інформаційно-аналітична діяльність — це особлива сфера людської діяльності, покликана забезпечити інформаційні потреби суспільства за допомогою аналітичних технологій через переробку вихідної інформації й отри-

мання якісно нового знання [2-4; 10]. Інформаційна аналітика виконує, насамперед, завдання якісно-змістовного перетворення інформації, функціонально перетинаючись у цьому аспекті з науковою (виробництво нового знання) й управлінською (розробка варіантів вирішень, сценаріїв) діяльністю [4, с. 15]. При цьому, аналітика розглядається як дисципліна, що поєднує три найважливіші компоненти: методологію інформаційно-аналітичної роботи, організаційне забезпечення цього процесу й технологічно-методологічне забезпечення розробки та створення інструментальних засобів для її ведення [1, с. 25]. Аналізуючи взаємодійні інформаційної аналітики з бібліотекознавством, слід зауважити, що останнє тісно поєднує в собі як науковий, так і управлінський компоненти. Крім цього, саме бібліотечно-інформаційна сфера, про що докладніше йтиметься далі, значною мірою сприяла становленню інформаційної аналітики, еволюції її методів та принципів організації діяльності.

Виникнення перших держав і відповідного управлінського апарату зумовили виникнення певних категорій людей, для яких переробка знань стала однією з найважливіших складових їхньої професійної діяльності. Особливо слід відзначити той факт, що саме бібліотечні теорія та практика мають пріоритет у систематичній організації інформації та знань. Саме в стародавніх бібліотеках почали створювати спеціальні «фонди зафіксованих знань», розробляти прийоми полегшення доступу до фондів у формі класифікацій, каталогів, бібліографічних покажчиків, рефератів та інших пошукових посібників, описувати зміст бібліотечних фондів відповідно до старанно розроблених моделей структури та взаємозв'язків між галузями знань і дисциплінами. Аналітична робота при цьому є необхідною складовою цих напрямів бібліотечної діяльності [6; 8; 12; 13].

У межах давніх бібліотек часто проводилися фундаментальні дослідження й отримувалися теоретичні результати світового рівня, створювалися шедеври мистецтва, здійснювалась підготовка кадрів вищої кваліфікації. Яскравий приклад такої суспільної інституції — Олександрійська бібліотека. За обсягом фондів Олександрійська бібліотека була найбільшою для свого часу, вона зберігала всі відомі тексти античності. Але, як зазначає Л. Костенко, «Відаючи належне обсягу й універсальності цього інформаційному ресурсу, слід наголосити: світову славу бібліотека здобула завдяки видатним ученим і митцям, які працювали в її стінах понад 2 тис. років тому, та створеним ними науковим і мистецьким творам» [13, с. 28].

Тому не дивно, що вже знамениті «Таблиці тих, хто прославився у всіх галузях знання» Каллімаха, хоча й були створені на базі фондів Олександрійської бібліотеки, не можуть розглядатися лише як її каталог. Радше, як зазначає К. Симон [14], «Таблиці» були описом усіх праць того періоду, незважаючи на наявність даних творів у фондах Олександрійської бібліотеки.

Важливими особливостями видатної праці Каллімаха є її таблична форма, розташування авторів згідно з алфавітом або в хронологічному порядку, відособлені згадування окремих творів тощо. Зважаючи на те, що значення «Таблиць» «як посібника для відвідувачів Олександрійської бібліотеки було втрачене ними досить рано, оскільки фонди її зазнавали безперервних змін» [14, с. 33], можна припускати, що «Таблиці» переважно використовувалися як довідник. При цьому праця Каллімаха мала своє доповнення. Відомий граматик, співробітник Олександрійської бібліотеки Аристофан з Візантії у своїй праці «Про таблиці Каллімаха» виправив і доповнив працю останнього.

У цій та деяких пізніших античних працях біобібліографічної спрямованості, зважаючи на мету створення, порядок подання матеріалу й особливості його використання, можна констатувати і прояв ознак оглядово-аналітичних документів. Зокрема, «Книга про знаменитих мужів» Ієроніма Стридонського, що була написана близько 392 р., складається з переліку ста тридцяти п'яти християнських письменників, починаючи від апостолів та закінчуючи сучасниками Ієроніма і ним самим (останнє ім'я в спискові — він сам). Запис про кожного письменника містить елементи біографічного й критико-бібліографічного типу. Указуються (по можливості) роки життя письменника, найважливіші етапи його діяльності і його праці.

Твір Ієроніма мав великий успіх у його сучасників і в найближчих нащадків. Про це свідчить хоча б той незвичайний факт, що в найближчі наступні сторіччя «Книга про знаменитих мужів» була перекладена з латинської мови на грецьку. Цим перекладом грецька церковна література, що була того часу багатшою за латинську, немовби визнавала, що подібної самостійної праці в неї не було [14]. Слід особливо відзначити той факт, що зазначений твір мав зручну для довідкових цілей форму. Кожному згаданому в книзі письменникові приділена одна, хоча й досить різних обсягів, глава. Імена цих письменників розташовані в певному, легко доступному (хронологічному) порядку. Відхилення від такого порядку є суто випадковими і пояснюються помилками автора й несприятливими для нього умовами роботи. Також необхідно відзначити ще одну деталь: до цієї книги автор або хто-небудь з ранніх її переписувачів створили «зміст», що також полегшило її використання в довідкових цілях.

Праця Ієроніма стала прототипом і зразком для праць пізніших письменників. Так, безпосереднім посиланням на неї починає свою написану в другій половині V ст. «Книгу про церковних письменників» Геннадій, пресвітер Марсельський. Його праця мала за мету продовжити однойменну роботу Ієроніма. Побудована за тим же принципом, що й остання, ця «Книга» складається з дев'яности дев'яти біобібліографічних заміток про тих письменників, які не відзначені з якої-небудь причини Ієронімом, і тих, що жили після нього. При цьому сота й

остання глава — за створенням Ієронімом прецедентом — присвячена самому Геннадію [18, с. 40].

Загалом можна констатувати, що технологія і методика інформаційно-аналітичної діяльності значною мірою поступово та систематично розвивалася саме в працях бібліотечно-бібліографічного спрямування (Касіодора Сенатора, Ісіодора Севільського, Ільдефонса Толедського, Вінцента з Бове, Рішара Фурніваля, Габрієля Ноде та ін.), до виникнення в XVII ст. перших наукових журналів і початку систематичного реферування наукових праць. Як слушно зазначає В. Ільганаєва: «... аналітична функція однаково була притаманна діяльності в бібліотеці з моменту її оформлення в окрему сферу соціальної діяльності. Її перетворення на окремі прийоми, методи і технології, її організаційне становлення відбулося паралельно з розкриттям суспільних функцій бібліотек та виконанням бібліотеками суспільних і виробничих завдань» [6, с. 112].

Інформаційно-аналітична складова притаманна, зокрема, таким напрямом діяльності бібліотек (пов'язаним з організацією документованої інформації), як: а) складання бібліотечного опису; б) каталогізація, індексація рукописів і друкованих видань; в) класифікація документів на основі певних наукових схем; г) анотування, реферування документальних джерел; г) бібліографічний пошук та ін.

До цього напрямку слід додати [6] ті, що виникли в період розвитку інформаційної складової бібліотечної діяльності: а) формування й розвиток творчої мотивації у сфері бібліотечного обслуговування; б) організація бібліотечної кооперації та корпоративного руху; в) створення навігаторів і пошук партнерів за темою; г) організація конференцій, форумів в Інтернеті; г) формування високоінтелектуального оточення користувачів, де вони можуть вільно обмінюватися думками і висловлювати будь-які ідеї, незалежно від звань, статусів і рангів тощо.

Процес інституціоналізації інформаційно-аналітичної діяльності, що, як зазначалося вище, триває кілька останніх десятиріч, не міг не відбитися і на теорії та практиці організації інформаційно-аналітичної діяльності в бібліотеці. Зокрема, йдеться про створення спеціальних інформаційно-аналітичних служб і підрозділів, розгляд та вирішення на бібліотекознавчому рівні відповідних організаційних, теоретико-методологічних, технологічних та інших питань [4; 6-9; 11; 13; 15-23].

Інформаційна аналітика в бібліотекознавстві розглядається, зокрема, в контексті двох основних точок зору (підходів). Перший базується на розумінні бібліотечно-інформаційної діяльності як бібліотечно-інформаційного різновиду інформаційної. При цьому, як підкреслює В. Ільганаєва, «відсутність, відхилення або нерозуміння сутності бібліотек як соціально-комунікаційних інституцій, які виникли, були, є і будуть носіями комунікаційної культури суспільства, призводять до порушень не тільки в системі знань про бібліотеку і діяльність у бібліотеках, але й відбуваються на всіх процесах організації та управління їх розвитком. Прикладом подібних ситуацій стосовно інформаційної діяльності

може слугувати період створення системи науково-технічної інформації (НТІ) в СРСР» [6, с. 110]. Прихильники зазначеної точки зору, зокрема Н. Сляднева [4], вважають, що бібліотеки не повинні брати участь у процесах розгортання інформаційно-аналітичної діяльності. Обґрунтовується це тим, що існує реальна функціональна спеціалізація інформаційно-допоміжних служб. І функціональна спорідненість не гарантує повної взаємозамінності соціальних інститутів. Сучасні бібліотеки (як і органи НТІ) ні за складом і типом документних фондів та інших інформаційних ресурсів, ні за складом і кваліфікацією кадрів, ні за типовими для них технологіями не можуть бути конкурентоспроможними на ринкові аналітичних послуг [4, с. 17].

Тобто бібліотеки працюють з документними потоками (насамперед, опублікованими), забезпечуючи їх так звану аналітико-синтетичну переробку, рівень аналітичності якої недостатній. Вони не мають у своєму розпорядженні інструментів (підрозділи, кадри, системи зв'язку й обробки даних), необхідних для інформаційного моніторингу певної галузі (об'єкта управління). Утім, усе більше аналітичних завдань вирішується в режимі інформаційного моделювання і спостереження за керованою сферою, не затримуючись на стадії аналізу традиційних публікацій, інформаційний лаг яких (у цьому разі — інтервал між подією, її висвітленням у публікаціях та її перетворенням на об'єкт для аналізу) занадто великий. Центри моніторингу, ситуаційного аналізу, використання електронних ресурсів ЗМІ, Інтернету, неформальних і недокументованих джерел, соціологічних даних, використання комп'ютерних технологій обробки великих інформаційних масивів, інтелектуалізованих режимів контекстного пошуку тощо — увесь цей інструментарій сучасних аналітичних служб повинен працювати на аналітика, забезпечуючи кваліфікований аналіз ситуації, прогноз її розвитку, вироблення сценаріїв реагування тощо. При цьому, як підкреслюється в [4, с. 18], справа навіть не в тому, що таких можливостей не мають бібліотеки та служби НТІ (можна припустити, що рано або пізно їхнє техніко-технологічне забезпечення поліпшиться), а, насамперед, у відсутності безпосереднього функціонального доступу до відповідних структур управління.

На думку Н. Слядневої та її однодумців, певні аналітичні послуги й продукти і надалі створюватимуть бібліотеки, органи НТІ, але ці системи не стануть конкурентами спеціалізованих аналітичних служб та структур. Ефективнішою, на їх погляд, могла б бути участь бібліотек та органів НТІ в традиційній для них ролі — як постачальників інформаційних ресурсів, створюваних при цьому з урахуванням специфіки потреб аналітики (фактографічних, фрагментографічних, персональних, адресно-довідкових, повнотекстових баз даних). Хоча і «...з цим завданням аналітичні служби ефективніше справляються власними силами (створюють власні профільовані ресурси, використовують продукцію сучасних комерційних інформаційних фірм, звертаються до відомчих ресурсів)» [4, с. 18].

Інший підхід [18] щодо місця та ролі інформаційної аналітики в бібліотекознавстві базується на тому, що бібліотека не лише може, а й повинна здійснювати інформаційно-аналітичну діяльність. Це зумовлюється тим, що бібліотеки є інтелектуальними центрами цивілізації, які накопичили значний досвід згортання і систематизації інформації та її аналізу. Нині вони не бажають утрачати свій статус центрів, що концентрують інформаційні ресурси, залишатися лише сховищами старих книг. Для цього важливо не обмежуватися своїм фондом, активно опановувати зовнішні джерела інформації. Через це співробітники бібліотеки змушені підвищувати інтелектуальний потенціал своєї професії. Високими темпами зростає частка інтелектуального капіталу в кожному продукті стосовно матеріальних витрат на його виробництво. «Більше п'яти років зарубіжні фахівці продовжували дискусію з проблеми управління знаннями в бібліотеці. Прихильники глибокої інтелектуалізації бібліотечної професії зосереджують свої зусилля на переході від інформації до передачі знання про об'єкт запиту, вважаючи такий перехід перспективним для професії в цілому» [18, с. 27]. Тобто інформаційна аналітика розглядається як необхідний «інструмент» для підготовки компетентних відповідей на нетипові запити читачів.

Окрім того, інформаційна аналітика пов'язана з постановкою та вирішенням різноманітних теоретико-бібліотекознавчих проблем, організацією і здійсненням наукових досліджень, формуванням тематики й організацією науково-дослідницької роботи, розробкою бібліотечних концепцій, програм і проєктів. Основою цієї роботи свідомо або інтуїтивно стала загальна схема інформаційно-аналітичної діяльності в аспектах управління бібліотекою і бібліотечною системою [6].

Інформаційна аналітика в сучасному бібліотекознавстві у своєму дослідницькому арсеналі має моніторинг, бібліометрію та наукометрію, спрямовані на дослідження та виявлення закономірностей розвитку і діагностику інформаційних об'єктів; засоби формування інформаційних моделей, створення рубрикаторів, навігаторів у мережі [19; 24-26]. Вона є необхідною складовою порівняльних бібліотекознавчих досліджень [27; 28].

Таким чином, можна констатувати, що інформаційна аналітика, яка характеризується бурхливим розвитком і процесом інституціоналізації, є важливим засобом оптимізації діяльності бібліотек відповідно до нових умов соціально-комунікативної реальності. При цьому саме бібліотечно-інформаційна сфера значною мірою сприяла становленню інформаційної аналітики, еволюції її методів і принципів організації діяльності. Нині інформаційна аналітика необхідна бібліотеці як з точки зору виконання свого завдання з обслуговування читачів, так і вирішення проблем підвищення ефективності управління окремою бібліотекою та бібліотечною сферою в цілому. Перспективи подальших досліджень пов'язані передусім із запозиченням та відповідною адаптацією методів інформаційної аналітики для бібліотекознавчих досліджень.

Список літератури

1. Курносов Ю. В. Аналітика: методологія, технологія і організація інформаційної аналітичної роботи / Ю. В. Курносов, П. Ю. Коротопов. — М. : РУСАКИ, 2004. — 512 с.
2. Мелюхин И. Информационно-аналитическая деятельность как она есть / И. Мелюхин // Информационные ресурсы России. — 1999. — №1. — С. 11-14.
3. Семенюк Е. П. Інформаційно-аналітична діяльність у структурі та механізмах соціальної практики / Е. П. Семенюк // Науково-технічна інформація. — 2003. — № 2. — С. 42–44.
4. Сляднева Н. А. Информационно-аналитическая деятельность: проблемы и перспективы / Н. А. Сляднева // Информационные ресурсы России. — 2001. — № 2. — С. 14–21.
5. Сурмін Ю. П. Аналітика державного управління: сутність і тенденції розвитку [Електронний ресурс] / Ю. П. Сурмін. — Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e_journals/DUTP/2007_1/txts/06syndsv.htm
6. Ільганаєва В. О. Аналітика в структурі бібліотечної діяльності / В. О. Ільганаєва // Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр. — Х. : ХДАК, 2007. — Вип. 23. — С. 109–117.
7. Социальные коммуникации: теория, методология, деятельность : словарь-справочник / авт.-сост. В. А. Ильганаева. — Х. : КП «Город. Типография», 2009. — 392 с.
8. Давидова І. О. Бібліотечне виробництво в інформаційному суспільстві / І. О. Давидова. — Х. : ХДАК, 2005. — 295 с.
9. Кобелев О. М. Інформаційно-аналітична діяльність бібліотек як складова нової соціально-комунікативної реальності: до постановки проблеми / О. М. Кобелев // Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр. — Х. : ХДАК, 2008. — Вип. 23. — С. 77–84.
10. Онопрієнко В. І. Інформаційна аналітика в наукознавстві / В. І. Онопрієнко // Наука та наукознавство. — 2006. — №4. — С. 40–50.
11. Блюменау Д. И. Информационный анализ/синтез для формирования вторичного потока документов / Д. И. Блюменау. — СПб. : Изд-во Профессия. — 2002. — 240 с.
12. Тарапанова К. Интеллектуальное общество и информационный работник: требования и возможности / К. Тарапанова // Междунар. форум по информ. — 2000. — Т. 25. — № 1. — С. 24–30.
13. Костенко Л. Й. Бібліотека суспільства знань: концептуальна модель / Л. Й. Костенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2006. — № 1. — С. 23–28.
14. Симон К. Р. История иностранной библиографии / К. Р. Симон. — М. : Изд-во Всес. кн. палаты, 1963. — 736 с.
15. Система научно-информационного обеспечения деятельности конгресса США : науч.-аналит. обзор / А. Н. Авдулов. — М. : ИНИОН, 1990. — 78 с.
16. Ільганаєва В. О. Бібліотечна освіта: нова парадигма розвитку / В. О. Ільганаєва. — К. : Ред. журн. «Бібл. вісн.», 1996. — 256 с.
17. Власова Г. В. Аналітико-синтетична переробка інформації / Г. В. Власова, В. І. Лутовінова, А. Г. Тітова. — К. : ДАККІМ, 2006. — 290 с.

18. Гордукалова Г. Ф. Дорогу осилит идущий: Зачем нужна рубрика информационный анализ? / Г. Ф. Гордукалова // Библиот. дело. — 2003. — № 2. — С. 27–28.
19. Горовий В. М. Особливості розвитку соціальних інформаційних баз сучасного українського суспільства / В. М. Горовий. — К. : НБУВ, 2005. — 300 с.
20. Кушнаренко Н. М. Наукова обробка документів : підручник / Н. М. Кушнаренко, В. К. Удалова. — Вид. 2-е, випр. і доп. — К. : «Знання», 2004. — 331 с.
21. Слободяник М. С. Наукова бібліотека: еволюція структури і функцій / М. С. Слободяник. — К. : Ред. журн. «Бібл. вісн.», 1995. — 268 с.
22. Петрова А. Г. Бібліотека в умовах соціально-економічних змін : монографія / А. Г. Петрова. — К., 2003. — 301 с.
23. Сорока М. Б. Національна система реферування української наукової літератури / М. Б. Сорока ; НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського. — К. : НБУВ, 2002. — 209 с.
24. Борисова О. Б. Состояние библиотековедения: оценка в наукометрических исследованиях / О. Б. Борисова // Науч. и техн. б-ки. — 1996. — №2. — С. 46–56.
25. Васильев И. Г. Оценка когнитивного состояния библиотековедения / И. Г. Васильев // Науч. и техн. б-ки. — 2000. — №9. — С. 18–32.
26. Кобелев О. М. Бібліометрія в системі бібліотекознавчого знання / О. М. Кобелев // Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр. — Х. : ХДАК, 2008. — Вип. 6. — С. 157–167.
27. Карташов Н. С. Сравнительное библиотековедение — новое знание о библиотечном деле / Н. С. Карташов // Библиотековедение. — 1997. — №5-6. — С. 3–15.
28. Кобелев О. М. Порівняльні бібліометричні дослідження у бібліотекознавстві. Ч.1. Теоретичний аспект / О. М. Кобелев // Вісн. Кн. палати. — 2000. — №1. — С. 24–26.

Надійшла до редколегії 30.04.2010 р.

УДК 316.774:02

Т. А. ДУРЄЄВА

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СВІДОМОСТІ БІБЛІОТЕЧНОГО ФАХІВЦЯ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ АДАПТАЦІЇ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДО БІБЛІОТЕЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто особливості формування професійної свідомості бібліотечного фахівця як умови ефективної адаптації комунікаційних технологій до бібліотечно-інформаційної діяльності. Показано шляхи й умови підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців у напрямі технологізації професійного знання.

Ключові слова: бібліотечна діяльність, бібліотечна освіта, комунікаційні технології, адаптація технологій.